

Antón Costas

No es tracta de governar per governar

El resultat de les eleccions del 20-D és un regal de Nadal per al canvi polític que Espanya necessita. Malgrat això, molts comentaristes i una part del món polític sembla que no ho veuen així. Davant l'aparent complexitat per formar govern pensen que el resultat ha estat dolent i que la solució és tornar a convocar eleccions. Seria un error. Del que es tracta ara és d'aprofitar la gran oportunitat que la societat espanyola ha obert per al canvi polític, encara que això signifiqui dotar-se de certa paciència per trobar la fórmula adequada per governar el canvi que han portat aquestes eleccions. Vegem per què.

Com podríem mesurar la bondat d'unes eleccions? Podem utilitzar dos indicadors. Un és veure si els resultats permeten formar govern de manera fàcil i ràpida. Un altre és veure si les eleccions han permès recollir bé les preferències socials sobre el tipus de polítiques i el canvi polític que volen els ciutadans.

Si utilitzem només el primer indicador, el resultat de les eleccions del 20-D sembla dolent. Cap partit no té els vots necessaris per governar en solitari, ni hi ha parelles de partits ideològicament pròxims amb majories per fer-ho. Aquesta dificultat porta alguna gent a pensar que la solució és tornar a fer eleccions. És una visió vàlida per a temps normals, però no vivim temps normals.

Si utilitzem el segon indicador veiem que aquestes eleccions han estat una benedicció. L'aparició de nous partits ha permès als perdedors de la crisi incorporar a l'agenda política les seves preferències per noves polítiques econòmiques i per la regeneració de la vida política i institucional. Això és molt important. Els economistes i politòlegs saben que com més bé s'incorporin les preferències so-

cial, més eficaces seran les polítiques i les reformes. La intensitat amb què els ciutadans han expressat la seva preferència per la qüestió social ha estat extraordinària. Una dada reveladora és que la qüestió social s'ha imposat també en aquelles comunitats on la qüestió identitària és intensa i hi ha partits nacionalistes molt arrelats, com és el cas de Catalunya, el País Basc i Galícia.

Hi ha una altra dada reveladora. El problema català no ha castigat els partits que s'han atrevit a portar-lo al seu programa. Podem-ICV-BComú va treure a

IGNOT

Catalunya un 24,68% del vot; un de cada quatre votants. Però en el conjunt d'Espanya Podem i els seus aliats van obtenir un estimable 20,6%; un de cada cinc votants. Per tant, la resistència a atendre l'aspiració majoritària catalana de més autogovern no es deu a la por d'un rebuig de la resta d'espanyols, sinó a la mandra i la por dels polítics a l'hora d'afrontar aquest problema.

Ben llegits, els resultats de les eleccions del 20-D expressen nítidament la preferència dels ciutadans per un triple canvi: social, polític i territorial. Ara no es tracta només de governar per governar, sinó de governar aquesta triple dimensió refor-

madora que Espanya necessita. I això no podrà fer-ho un govern d'un sol partit o d'un sol color ideològic.

Els manuals de política econòmica democràtica distingeixen entre dos tipus de polítiques. Les que es duen a terme mitjançant els processos polítics vigents, i les que impliquen canvis en les regles de joc de la política. Al primer tipus hi corresponen les polítiques típiques d'un govern qualsevol, com ara pujar o abaixar impostos. El segon es relaciona amb el canvi de regles i normes de funcionament del sistema polític econòmic. En diem reformes. Aquest tipus de reformes, perquè siguin estables, requereixen consensos bàsics entre forces polítiques ideològicament diferents. La introducció a Alemanya del salari mínim és un exemple d'aquest tipus de polítiques que necessiten el consens de forces polítiques rivals perquè tinguin estabilitat.

Dit de manera convencional, governar el canvi que Espanya necessita no ho podrà fer ni un govern d'esqueres ni un govern de dretes. Cal un govern que sigui capaç de conciliar el suport parlamentari bàsic per introduir al marc legal i constitucional les noves regles i normes de funcionament polític i institucional. Per això, la persona que sigui cridada pel Rei per formar govern ha de ser capaç d'oferir al conjunt de les forces polítiques parlamentàries un projecte de canvi que satisfaci les preferències socials expressades en les eleccions. I convocar immediatament la comissió parlamentària de reforma política per posar fil a l'agulla. Aquesta tasca es podria allargar dos o tres anys. Una vegada aprovada al Parlament i sotmesa a referèndum es podrà tornar a convocar eleccions i tornarem als temps normals.

En tot cas, l'important és comprendre que ara no es tracta de governar per governar, sinó de governar el canvi polític que s'ha expressat en les eleccions del 20-D.●

Pilar Rahola

Una sopa

Fum que vas a la teulada / i que n'ixes floc a floc, / dius a la lluna afilada: / -Vora l'olla salta el foc".

Els qui em segueixen saben que no menjo carn, per bé que no en faig bandera, sinó estrictament una opció personal basada en les meves conviccions i en la meva manera de viure. A més, a casa tinc un marit navarrès que venera la qüestió càrnia, de manera que ho tinc magre.

No menjo carn... excepte per Nadal, quan la mare regna a la taula de gala, amb la seva esplèndida sopa de galets. Com alguna vegada he explicat a Cuní, que tendeix a fotre-se'n quan surt el tema, entre la coherència i la meva mare, sempre guanyarà la mare. I la seva sopa de galets, amb un brou que ha estat set hores bullint i que gairebé cal menjar amb forquilla, bé mereix una traïció ideològica. Són tals les dimensions pantagruèliques de la menja que ningú no és capaç d'endrapar més d'un galet farcit, i la gran festa de la sopa dura el que duren totes les festes.

Una simple sopa que... és un univers sencer... Un dels poemes més bonics de Josep Carner es titula *La sopa de farigola* i recordo que quan el vaig lle-

Ens reconeixem en la seva flaire, i en el procés reconeixem tots els Nadals que hem passat junts

gir vaig notar-ne l'aroma. És un poema que traspasa el paper i aconseguix desprendre un món de sensacions. "Fins la boca més llamenca / de desig d'haver-te es mor, / sopa humil, sopa rossenca, / mostrejada amb oli d'or". Personalment és la meva magdalena proustiana, el disc dur que guarda la memòria de la meva família. Arriben aquests dies i la mare comença la seva ingent compra d'ingredients, es prepara per a la gran cocció i durant hores té cura i avicia l'ebullició, com si fos la feina més delicada de la seva vida. I a partir del moment en què la cuina comença a desprendre l'olor densa del seu meravellós brou, el llenguatge de la complicitat familiar esclata sense necessitar paraules.

Ens reconeixem en aquesta olor, i en el procés reconeixem tots els Nadals que hem passat junts. És l'aroma de la vida compartida.

Avui el brou de la mare ens ha donat les seves darreres alegries. Quedaven unes restes que han estat barallades amb fruïció, i al final han caigut, víctimes de la nostra voracitat. En fer els últims xarrups, lentament, amb la cadència calma de les coses importants, tot ha tornat, com si ningú dels meus no se n'hagués anat mai.

La sopa era l'aroma del Nadal amb el meu pare, i serà sempre l'aroma de tots nosaltres. I així, amb la profunditat del que és senzill, ha esclatat davant meu tota la complexitat de la vida: el temps, que passa; les absències, que fuetegen; les presències, que ens completen; les tradicions, que ens expliquen; les esperances que ens uneixen. Només és una sopa de Nadal, però és el Nadal sencer.

"Troballa que ens fores duta / per un savi saberut, / l'herba humil de roca eixuta / et penetra de virtut. / A la setena bocada / troben la conversa els grans / i a l'última cullerada / hi ha la son per als infants".●

Miguel Torres

Per què energies renovables

Fa uns dies que s'ha acabat la cimera del canvi climàtic feta a París. El periodista Antonio Cerrillo escrivia que, en l'actualitat, les energies renovables poden ser més econòmiques per a l'empresa que les energies tradicionals.

En el nostre cas, i des del 2008, hem instal·lat 12.000 m² de plaques fotovoltaïques i el 2016 ampliarem la instal·lació amb 5.000 m² més, dins del nostre programa ambiental (www.torresearch.com). Amb això, estarem fabricant un 15% de l'electricitat que necessita el nostre celler de Pacs del Penedès. Hem invertit en biomassa amb la compra d'una caldera (L. Solé, Girona), que pensem amortitzar en cinc anys i permet establir un 90% de combustibles fòssils, ja que fa servir el material de la poda, les soques velles, i fins i tot brises

procedents de l'elaboració del vi.

El preu de les plaques fotovoltaïques s'ha abaratit gairebé un 80% els últims anys. Així, per a una empresa amb un consum en baixa tensió d'uns 2.000.000 kwh/any i que desitgi fabricar un 10% d'energies renovables, la inversió seria de només 250.000 euros, que s'amortitzarien en set anys gràcies a un estalvi anual de 35.000 euros aproximadament. És cert que cada any convindrà dotar la corresponent amortització. Però una vegada amortitzada, el benefici és real, a més d'haver contribuït a mitigar el canvi climàtic, o sigui que és un cost net per a l'empresa i la societat, mentre que d'una altra manera cal destinar un import semblant a la compra de combustibles fòssils.

No hi ha dubte que els impostos sobre les energies fòssils pujaran gradualment.

Aquestes energies estan rebent subsidis molt importants a tots els països, i seria lògic pensar que aquests subsidis tendiran a desaparèixer per afavorir en canvi les energies renovables. A més, també es pot pensar que el cost de la contaminació tant en el cas de les ciutats (òxids de nitrogen, partícules en suspensió, ozó), com en el de l'atmosfera amb els gasos d'efecte hivernacle (CO₂, metà, etcètera) també tendirà a augmentar. No pot ser que es continuïn traslladant a la societat uns costos de contaminació que haurien d'assumir els mateixos fabricants.

Per tant, les inversions que es puguin fer avui en energies renovables són un estalvi que tindrem demà en l'àmbit fiscal. I estarem contribuint a deixar un planeta una mica millor per a les següents generacions.●